

Cần Thơ là một tỉnh nằm ở trung tâm ĐBSCL, được Tổng cục du lịch Việt Nam xác định là trung tâm tam giác động lực phát triển du lịch: TP.Hồ Chí Minh- Cần Thơ- Phú Quốc, Hà Tiên (Kiên Giang). Địa hình bằng phẳng, khí hậu ôn hòa, sông ngòi chằng chịt và đồng lúa mênh mông và vườn cây ăn trái bốn mùa trĩu quả, với những làng quê xinh đẹp và yên bình chạy dài theo các dòng kênh thơ mộng đã tạo cho vùng đất này một thiên nhiên đa dạng với môi trường sinh thái trong lành đầy hấp dẫn.

Ngành du lịch Cần Thơ hiện nay có thuận lợi lớn về mặt chủ trương của Chính phủ và chính quyền tỉnh. Đó là ý kiến của Chính phủ vào ngày 21.3.2002 về việc phê duyệt Chương trình hành động quốc gia về du lịch giai đoạn 2002- 2005 với những nội dung tích cực nhằm tạo chuyển biến mới trong phát triển mạnh mẽ và bền vững của du lịch Việt Nam, từng bước xác lập tiền đề và động lực để đến năm 2005, du lịch Việt Nam trở thành ngành kinh tế mũi nhọn như Nghị quyết Đại hội Đảng lần thứ IX đề ra.

Bên cạnh, ngày 1.4.2002 UBND tỉnh Cần Thơ cũng đã phê duyệt chương trình phát triển du lịch của tỉnh Cần Thơ trong giai đoạn 2001- 2005. Đây là 2 chủ trương lớn về mặt kế hoạch và pháp lý mà ngành du lịch tỉnh Cần Thơ có thể dựa vào đó để sớm triển khai các biện pháp và tổ chức thực hiện nhằm khai thác tối đa tiềm năng du lịch của tỉnh, tạo một bước phát triển mang tính cách đột phá từ nay đến năm 2005, vào thời điểm mà theo dự kiến là cầu Cần Thơ bắc qua sông Hậu được hoàn thành, lúc đó có thể "bùng nổ" lượng du khách trong và ngoài nước sẽ đến Cần Thơ.

Tổng quan tiềm năng ngành du lịch tỉnh Cần Thơ

Cần Thơ là một tỉnh nằm ở trung

tâm ĐBSCL, được Tổng cục du lịch Việt Nam xác định là trung tâm tam giác động lực phát triển du lịch: TP.Hồ Chí Minh- Cần Thơ- Phú Quốc, Hà Tiên (Kiên Giang). Địa hình bằng phẳng, khí hậu ôn hòa, sông ngòi chằng chịt và đồng lúa mênh mông và vườn cây ăn trái bốn mùa trĩu quả, với những làng quê xinh đẹp và yên bình chạy dài theo các dòng kênh thơ mộng đã tạo cho vùng đất này một thiên nhiên đa dạng với môi trường sinh thái trong lành đầy hấp dẫn. Cần Thơ có vị trí địa lý thuận lợi nằm bên dòng sông Hậu quanh năm bồi đắp phù sa làm cho cây trái xanh tươi bốn mùa, giữa lòng sông nổi lên một hệ thống các cồn cát (cù lao) như: cồn Tân lộc (Thốt Nốt), cồn Cái Khế, cồn Ấu, cồn Khương ... đang từng bước được đầu tư để khai thác du lịch. Riêng cồn Cái Khế về căn bản đã trở thành trung tâm văn hóa- thể thao - thương mại và du lịch lớn của tỉnh .

vụ trung chuyển, phân phối du khách theo những tuyến chính cho ĐBSCL, nối với Campuchia theo sông Mê Kông .

Kết quả hoạt động du lịch cuối năm 2001

Toàn ngành du lịch Cần Thơ có 45 khách sạn (trong đó có 1 vườn du lịch) thuộc 31 doanh nghiệp của các thành phần kinh tế đang kinh doanh du lịch (có 11 khách sạn đạt tiêu chuẩn hàng sao từ 1 đến 4 sao) với tổng số 1.252 phòng (gồm 2.150 giường), trong đó có 670 phòng đạt tiêu chuẩn phục vụ khách quốc tế. Số lao động đang tham gia hoạt động du lịch là 1.370 người, đủ đáp ứng nhu cầu ăn nghỉ và vui chơi giải trí của du khách nước ngoài đến Cần Thơ trong hiện tại và những năm tiếp theo . Vào đầu năm 2002 tại trung tâm TP.Cần Thơ vừa mới đưa vào hoạt động 1 khách sạn 4 sao, Golf Cần Thơ, với 101 phòng nghỉ đạt tiêu chuẩn quốc tế và các dịch

Khai thác tiềm năng du lịch tỉnh Cần Thơ đến năm 2005

Thực trạng và giải pháp

Thạc sĩ LA MINH HỒNG

Hệ thống cơ sở hạ tầng tương đối phát triển, nhất là cơ sở hạ tầng phục vụ du lịch như khách sạn, bưu chính, viễn thông, giao thông vận tải, bảo hiểm, ngân hàng, sân bay, bến cảng khá hoàn chỉnh. Tỉnh có 24 di tích lịch sử văn hóa được xếp hạng, có 3 viện bảo tàng (Bảo tàng Hồ Chí Minh chi nhánh ĐBSCL, Bảo tàng Quân khu 9, Bảo tàng Cần Thơ) có 4 khu du lịch lớn đang hoạt động. Ngoài các điểm du lịch vườn bao quanh thành phố Cần Thơ, còn có 3 chợ nổi trên sông trong đó chợ nổi Phụng Hiệp nổi tiếng trong và ngoài nước, 2 vườn cò và nhiều danh lam thắng cảnh sông nước miệt vườn. Vì thế Cần Thơ thích hợp cho việc phát triển du lịch sinh thái, du lịch sông nước và du lịch nghỉ dưỡng miệt vườn. Đồng thời làm nhiệm

vụ phụ trợ .

Trong năm 2001, số lượng khách lưu trú đến Cần Thơ là : 260.000 lượt. Tăng 15,5% so với năm 2000 và đạt 91,2% kế hoạch năm 2001, trong đó khách quốc tế là 67.000 lượt, tăng 12,4% so năm trước và đạt 100% kế hoạch năm, khách trong nước đạt 193.000 lượt, tăng 17% so năm 2000 và đạt 88,5% kế hoạch năm. Ngày khách lưu trú bình quân là 1,25 ngày/khách: trong đó khách quốc tế là 1,21 ngày/khách và khách nội địa là 1,26 ngày/khách .

Thị trường khách quốc tế chủ yếu đến Cần Thơ lưu trú là : Pháp 19%, Mỹ 8,5%, Nhật 8,3%, Hà Lan 6,5%, Anh 6,4%, còn lại là khách thuộc các quốc tịch khác .

Doanh thu toàn ngành du lịch Cần Thơ năm 2001 là 100 tỷ, đạt 111% kế hoạch năm và tăng 25% so năm 2000, trong đó doanh thu quốc tế là 21 tỷ tương đương hơn 1.4 triệu USD, tăng 17% so năm 2000. Doanh thu tăng do dịch vụ ăn uống tăng; dịch vụ thương mại phục vụ du lịch và vui chơi giải trí tăng không đáng kể.

- Bên cạnh những thuận lợi cơ bản đã được giới thiệu, ngày 1.4.2002, UBND tỉnh Cần Thơ đã ra quyết định số 45/2002/QĐ-UB về việc phê duyệt 9 chương trình, 7 đề án kinh tế - xã hội thực hiện Nghị quyết Đại hội đại biểu lần thứ X Tỉnh Đảng bộ Cần Thơ và Kế hoạch phát triển kinh tế- xã hội 5 năm 2001 - 2005 tỉnh Cần Thơ.

- Chương trình thứ 7 của Quyết định này là Chương trình phát triển Du lịch với nội dung như sau :

Mục tiêu

Phát triển theo hướng du lịch xanh, sinh thái trên cơ sở khai thác lợi thế về vị trí địa lý, cảnh quan kết hợp với tham quan các di tích văn hóa, lịch sử, nhân văn; nâng cao chất lượng dịch vụ, đáp ứng nhu cầu đa dạng về tìm hiểu, tham quan, giải trí, an dưỡng của du khách trong và ngoài nước.

Chỉ tiêu phát triển đến năm 2005

Tổng lượng khách đến tỉnh 480.000 lượt, tăng bình quân 13-14%/năm, trong đó khách quốc tế 120.000 lượt, tăng bình quân 14-15%/năm. Tổ chức cho khách du lịch nội địa 36.000 lượt vào năm 2005.

Nội dung chủ yếu phát huy tiềm lực du lịch

- Tập trung phát triển du lịch bằng các dịch vụ phong phú, chất lượng cao, gắn với thiên nhiên. Nâng cấp, phân loại nhà hàng khách sạn để khai thác có hiệu quả năng lực hiện có; tiếp tục chỉnh trang, tôn tạo các di tích lịch sử, văn hóa; tổ chức các dịch vụ đi lại trong nội ô thành phố Cần Thơ và một số huyện, thị; tổ chức các hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể dục, thể thao giới thiệu đậm nét lịch sử văn hóa dân tộc, nhất là văn hóa đặc thù ĐBSCL; phối hợp với các ngành có liên quan tổ chức một số lễ hội dân gian; tăng cường đào tạo bồi dưỡng cán bộ, nhân viên nhằm nâng cao chất lượng phục vụ khách.

- Phát triển các tuyến du lịch tham quan trong nước: xây dựng các chương trình du lịch xanh, du lịch sông nước ở các tỉnh ĐBSCL, thăm thắng cảnh thiên nhiên ở Tây nguyên, các tỉnh duyên hải miền Trung, các tỉnh biên giới phía bắc.

- Mở tuyến du lịch đi dọc đường Trường Sơn, các khu căn cứ địa cách mạng.

- Mở các tuyến du lịch nước ngoài để phục vụ khách du lịch nội địa ĐBSCL có nhu cầu đi du lịch nước ngoài.

- Triển khai các dự án phục vụ phát triển du lịch

+ Dự án phát triển tổng hợp khu du lịch sinh thái cồn Ấu: Quy mô 114 ha, vốn đầu tư 178.352 triệu đồng.

+ Dự án xây dựng trung tâm du lịch dã ngoại tại cồn Cái Khế: quy mô

98 ha, vốn đầu tư 65.000 triệu đồng.

+ Dự án đầu tư phát triển du lịch sinh thái- Khu bảo tồn thiên nhiên đất ngập nước lung Ngọc Hoàng, vốn đầu tư 81.730 triệu đồng.

+ Dự án cảng đón tàu du lịch: vốn đầu tư 60.000 triệu đồng.

+ Dự án đầu tư, xây dựng phát triển khu du lịch liên hoàn Phụng Hiệp, vốn đầu tư 8.000 triệu đồng.

Vốn Đầu Tư

- Tổng vốn đầu tư: 393.082 triệu đồng, gồm vốn ngân sách 3.000 triệu đồng và vốn vay cùng vốn huy động khác 390.082 triệu đồng.

- Bên cạnh những thuận lợi cơ bản đã được giới thiệu, ngành du lịch Cần Thơ đang phải đối phó với những thách thức như sau :

Những khó khăn tồn tại

- Tình hình lũ lụt hàng năm kéo dài ở các tỉnh ĐBSCL vào tháng 9- 10 chẳng những gây tổn thất về người và của mà còn ảnh hưởng đến sự tăng trưởng về du lịch, khách đến Cần Thơ và các tỉnh trong vùng bị giảm sút rõ rệt.

- Du lịch Cần Thơ phát triển chưa ngang tầm với vị trí và tầm vóc của một tỉnh trung tâm ĐBSCL: thiếu nhiều khu vui chơi giải trí, khu du lịch tổng hợp đủ sức hấp dẫn khách; không có những mô hình du lịch vườn phong phú, tiêu biểu và các di tích văn hóa lịch sử không đủ lớn để hấp dẫn khách.

- Các sản phẩm du lịch còn đơn điệu, chậm đổi mới và chưa tổ chức được những khu văn hóa ẩm thực Nam

bộ, khu bán hàng thủ công mỹ nghệ địa phương và quà lưu niệm cho du khách khi rời Cần Thơ.

- Công tác tuyên truyền, quảng bá du lịch nhằm giới thiệu về những cảnh đẹp về đất nước con người, sự trù phú phát triển của tỉnh Cần Thơ với du khách trong và ngoài nước còn rất hạn chế. Các doanh nghiệp chưa tích cực và chủ động tìm kiếm, mở rộng thị trường, nắm bắt cơ hội để thu hút khách.

- Mối quan hệ liên ngành giữa du lịch - công an - văn hóa thông tin và các địa phương tuy có ký kết nhưng trong thực hiện thiếu phối hợp đồng bộ và chặt chẽ, trong khi sự cạnh tranh và nhu cầu phát triển của thị trường đòi hỏi cần có sự phối hợp tốt hơn để giải quyết những mâu thuẫn trong nội bộ ngành và liên ngành thì mới có khả năng thu hút được khách.

- Hoạt động lữ hành chậm phát triển nhất là lữ hành quốc tế chưa mở được thị trường ngoài nước, chỉ hợp tác liên doanh nối đuôi các tour, tuyến của TP. Hồ Chí Minh là chủ yếu.

- Doanh thu du lịch chủ yếu là ăn và nghỉ, các doanh thu từ dịch vụ vui chơi giải trí và các dịch vụ khác còn nhỏ bé so với doanh thu của toàn ngành.

Trình độ quản lý và tổ chức điều hành của cán bộ trong ngành du lịch còn nhiều hạn chế, chưa đáp ứng được yêu cầu nhiệm vụ một cách khoa học. Công tác quản lý nhà nước về du lịch còn lỏng lẻo, chưa thật sự là chỗ dựa, là trung tâm tập hợp sức mạnh của toàn ngành để trợ giúp các doanh nghiệp phát triển trong khuôn khổ pháp luật.

Giải pháp

Nhằm khai thác tiềm năng du lịch tỉnh Cần Thơ một cách có hiệu quả, cần có một số giải pháp tích cực như sau:

1. Tăng cường công tác quản lý nhà nước

- Tăng cường công tác quản lý nhà nước về du lịch, đảm bảo hiệu quả về kinh tế - văn hóa - xã hội, phối hợp với các ngành chức năng tăng cường gìn giữ an ninh chính trị, trật tự xã hội ở địa phương, bảo đảm an toàn cho du khách tại các cơ sở lưu trú, các điểm tham quan du lịch, từng bước hạn chế tệ nạn xã hội, bảo vệ môi trường, tiết kiệm tài nguyên để phát triển bền vững.

- Tăng cường mối quan hệ phối hợp với các ngành, thực hiện cải cách hành chính, tranh thủ các nguồn lực trong và ngoài nước kể cả nguồn vốn và

nhân lực đảm bảo không ngừng nâng cao sản phẩm du lịch.

2. Giải pháp về vốn

- Bằng việc lập các dự án đầu tư du lịch để được bố trí vốn từ ngân sách trung ương và của tỉnh vào các cơ sở hạ tầng kỹ thuật du lịch, theo QĐ số 45/2002/QĐ-UB thì vốn đầu tư cần có cho 5 dự án trọng điểm là 393.082 triệu đồng, trong khi ngân sách tỉnh đầu tư chỉ có 3 tỷ, chiếm chưa tới 1%, như vậy là quá thấp, hơn nữa du lịch là ngành kinh tế mang tính tổng hợp, liên ngành, khi du lịch phát triển là tạo ra lợi ích cho toàn xã hội, nếu chỉ có ngành du lịch tự đầu tư bằng nguồn vốn tự có của mình hoặc vốn vay, thì ngành du lịch không thể làm nổi, lý do là không có khả năng thu hồi vốn đầu tư trước 20 năm, do đó tỉnh cần xem xét đầu tư thêm với một tỷ trọng lớn hơn cho các dự án, đặc biệt là ở phần hạ tầng cơ sở.

- Lập những dự án tiền khả thi, những chương trình đầu tư du lịch cụ thể để vay vốn Ngân hàng phát triển châu Á (ADB) và của các ngân hàng thương mại, các nguồn vốn ưu đãi... để đẩy nhanh tiến độ xây dựng chương trình.

- Kêu gọi các thành phần kinh tế tham gia đầu tư phát triển du lịch bằng những biện pháp, chính sách thích hợp.

3. Tăng cường công tác quảng bá, xúc tiến du lịch

- Do đặc điểm của địa phương, hiện nay Cần Thơ vẫn xem du lịch là một ngành dịch vụ được xếp cuối cùng sau công nghiệp - nông nghiệp rồi mới đến thương mại dịch vụ, do đó chưa đánh giá đúng mức về tầm quan trọng của du lịch, chưa tạo được ý thức chung trong cộng đồng để mọi người cùng tạo điều kiện cho du lịch phát triển, do đó cần tăng cường công tác quảng bá, xúc tiến du lịch, giới thiệu về du lịch Cần Thơ thông qua việc tổ chức và tham gia các hội nghị, hội chợ triển lãm liên hoan du lịch trong và ngoài nước. Phối hợp với các trung tâm xúc tiến thương mại, nối kết mạng dịch vụ điện tử, khuyến khích các doanh nghiệp tự quảng bá trên các phương tiện thông tin đại chúng, trên mạng Internet... cùng với Tổng cục du lịch xúc tiến thành lập Trung tâm xúc tiến du lịch ĐBSCL. Thực hiện đầu tư các dự án mới để nhằm làm đa dạng và phong phú thêm sản phẩm địa phương.

- Tạo điều kiện thuận lợi cho các doanh nghiệp tiếp cận thị trường nước

ngoài khi có điều kiện mở rộng thị trường nhất là thị trường lữ hành quốc tế.

4. Nâng cao chất lượng sản phẩm

- Tăng cường kiểm tra giám sát chất lượng tại các cơ sở kinh doanh du lịch và phát động các phong trào thi đua nâng cao chất lượng, dịch vụ du lịch.

- Tiếp tục tăng cường sự liên kết vùng để tạo ra sản phẩm mới và độc đáo hấp dẫn du khách nhằm mở rộng và đẩy mạnh tour tuyến du lịch sinh thái ở ĐBSCL.

- Từng bước thực hiện có hiệu quả kế hoạch hợp tác 5 năm giữa tỉnh Cần Thơ và TP. Hồ Chí Minh trong lĩnh vực du lịch: Hợp tác xây dựng các khu du lịch, xây dựng các tour du lịch khép kín.

5. Công tác khác

- Nâng cao ý thức bảo vệ môi trường, gắn phát triển du lịch với việc giữ gìn cảnh quan, di tích văn hóa lịch sử, phát huy và khai thác du lịch sinh thái nghỉ dưỡng sông nước miệt vườn lâu dài.

- Tiếp tục tăng cường công tác đào tạo phát triển nguồn nhân lực du lịch, cử và tuyển chọn cán bộ quản lý tham dự các khóa đào tạo dưới nhiều hình thức từ bồi dưỡng đến bậc đại học để đáp ứng yêu cầu trước mắt và cho những năm tiếp theo.

Từ nay đến năm 2005 là một cơ hội đồng thời cũng là một thách thức lớn cho ngành du lịch tỉnh Cần Thơ để đầu tư, khai thác tiềm năng du lịch của tỉnh, nhằm tạo tiền đề tích cực để đón nhận du khách vào năm 2005 khi cầu Cần Thơ được hoàn thành, tiềm năng du lịch Cần Thơ phải được đánh giá và xem xét trên mối liên hệ liên ngành, liên vùng, theo đó du khách đến Cần Thơ không chỉ vì Cần Thơ mà còn có thể đi tham quan, vui chơi giải trí, nghỉ dưỡng tại các địa phương khác như Hà Tiên, Phú Quốc, như vậy khi nhìn về tiềm năng du lịch tỉnh Cần Thơ, chúng ta không chỉ nhìn nhận những gì Cần Thơ có, trong đó phải hướng đến lợi thế Cần Thơ được xem là trung tâm của các tour, tuyến mà khi du khách muốn đến thăm vùng ĐBSCL là phải đến Cần Thơ, các tiềm năng du lịch của Cần Thơ cần phải được phát hiện, đầu tư khai thác ngay từ bây giờ, nếu không thì ngành du lịch Cần Thơ bỏ qua cơ hội "ngàn năm một thuở" ■